

Att tänka på vid skjutningar eller dödligt våld

Skjutningar eller dödligt våld drabbar ofta många boende i ett område, primärt eller sekundärt. Flera stadsdelsförvaltningar i Stockholms stad har tyvärr erfarenhet av att hantera situationer där, ofta yngre, personer blivit skjutna. Dessa händelser har väckt stor oro och sorg bland många invånare i berörda stadsdelsområden. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt att hantera dessa typer av händelser på bästa sätt är samverkan med aktörer som polis, regionen, civilsamhälle, näringsliv, m.fl. av största vikt. Det kan vara värdefullt att innan något händer ha tydliga kontaktvägar in till stadsdelsförvaltningen i form av på förhand utsedda kontaktpersoner. Det kan underlätta samarbetet lokalt, både för civilsamhälle, polis och media.

Det finns ingen standardlösning och alla skjutningar eller andra allvarliga incidenter har olika inslag som gör att insatserna måste anpassas därefter - ingen situation är den andra lik. En skjutning i ett stadsdelsområde kan beröra boende i ett helt annat stadsdelsområde så det är nödvändigt att se den övergripande bilden, vara lyhörd och inventera behov tillsammans, framförallt med polisen. Punkterna nedan är några förslag som kan vara bra att ha med sig i arbetet. De är framtagna i samtal med förvaltningar och samarbetspartners för att lyfta exempel på och erfarenheter av sådant som kan vara extra viktigt att tänka på.

Initialt skede

- **Gör en egen bedömning av situationen**
Information kan inkomma från andra håll än tjänsteman i beredskap (TiB) och polisen. Även om till exempel polisen anser att det inte behövs några åtgärder från Stockholms stad är det viktigt att genomföra en samlad bedömning av situationen utifrån den lokala kunskapen.
- **Utgå ifrån den lokala krisledningsplanen**
Den lokala krisledningsplanen ska vara anpassad så att den kan användas under alla typer av särskilda händelser och allvarliga incidenter.

- **Loggföring**
Skriv ner alla viktiga moment sker och beslut som fattas, datum och klockslag.
- **Samordning med stadsledningskontoret**
Stadsledningskontorets säkerhetsavdelning har alltid en tjänsteman i beredskap (TiB) samt en kommunikatör i beredskap (KiB) i tjänst. Ofta kommer larm om händelse in till staden via TiB. Under hanteringen av händelsen är det bra att informera och ta stöd från SLK som kan ha fått aktuell information från annat håll och kan bidra till ökad samordning, exempelvis hjälpa till att involvera andra förvaltningar och bolag. SLK kan, tillsammans med polis, även bistå i att styra stadens ordningsvakter till platsen för tiden efter händelsen.
- **Kontakt med polisen**
För att kunna fatta beslut om olika åtgärder är det bra att tidigt få till en god samverkan och ett informationsutbyte med polisen. Undersök om det är möjligt för förvaltningen att bedriva krisstöd i närheten av platsen.

Krishantering

- **Trygghetsskapande åtgärder**
Personal på plats, ute och synliga, gärna med kläder/västar med stadens logotyp. Trygghetsskapande åtgärder, skapa kontakt och finnas till hands för samtal. Gäller det ungdomar kan med fördel fältassistenter vara delaktiga, tillsammans med förvaltningens POSOM-grupp. Om möjlighet finns till gemensamma utsättningar med polisen så är det värdefullt för fortsatt arbete.
- **Akut krisstöd**
Om det finns behov av akut krisstöd kan kontakt tas med Region Stockholm, framförallt kring svåra akuta kristillstånd. Den psykiatriska länsakuten (tel: 08-12349200) kan göra akuta bedömningar dygnet runt för att bedöma lämplig vårdnivå. Även de mobila teamen är tillgängliga för rådgivning och akuta bedömningar när detta är indicerat.
- **Samarbete lokal vårdcentral**
Sök även samarbete med lokal vårdcentral. Bra att få kunskap om vilket stöd de kan erbjuda på kort och på lång sikt till de som är i behov av utökat krisstöd.
- **Snabb kommunikation - internt**
Intern kommunikation är mycket viktigt. Uppdatera

intranätet kontinuerligt. Informera centrala funktioner och förtroendevalda enligt gängse riktlinjer.

Om skjutning eller annan allvarlig incident sker i närheten av kommunal verksamhet är det viktigt att ta kontakt med verksamheten för att ge information och genomföra trygghetsskapande insatser vid behov.

- **Snabb kommunikation – externt**

Vid behov, bjud in allmänheten till ett möte, gärna i samarbete med en lokal förening. Lokala föreningar har ofta andra kommunikationskanaler till invånare där staden inte når fram. På ett sådant möte är det viktigt att alla berörda aktörer medverkar så att rollerna tydliggörs. Detta är ett bra tillfälle att också delge information om stöd som erbjuds, till exempel SIG (se nedan). Tänk på att det personliga mötet kan vara viktigare än den digitala informationen på hemsidan, det möjliggör t.ex. följdfrågor och en framtida kontakt med förvaltningen.

- **Gemensam kommunikation**

Det är bra att ta kontakt med lokalpolisområdets kommunikatör för att stämma av kommunikationen om händelsen i området och eventuellt gå ut med gemensam information.

- **Kontakt vid behov av samtalsstöd**

Kommunicera brett angående vilket stöd som erbjuds lokalt. Se exempel från Skärholmen, bifogas i bilaga.

- **Att hoppa av en kriminell gruppering**

Vid skjutningar kan det finnas möjlighet att väcka motivation till att lämna en kriminell gruppering. Polisen har en telefon dit personer som vill hoppa av kan ringa för att få hjälp med detta; 020-412000. Vissa stadsdelsförvaltningar har Sociala Insatsgrupper (SIG) som med fördel kan vara aktiva för att erbjuda stöd att hoppa av.

- **Stöd från Socialförvaltningen**

Vid behov av stöd i extraordinär händelse tas en kontakt mellan direktör från berörd stadsdelsförvaltning och direktör på socialförvaltningen. Om deltagande behövs vid förhör med unga kan kontakt tas direkt med Framtid Stockholm.

- **Tillfälliga minnesplatser**

Tillfälliga minnesplatser kan skapas av civilsamhället. Det kan vara blommor, ljus och andra föremål som läggs på en plats för att uttrycka sorg. Skärholmen har tagit fram rutiner kring hur tillfälliga minnesplatser kan hanteras, se bifogad bilaga. Staden har inte uppdraget att initiera den typen av minnesplatser men behöver vara delaktiga i hur de hanteras.

Uppföljning och utvärdering

- **Uppföljning**

För att fortsatt utveckla stadens arbete kring särskilda händelser som t.ex. skjutningar, är en uppföljning och utvärdering av krishanteringen viktig. Detta kan användas i lärande syfte för hela staden.

- **Övning**

Vid krisledningsövningar kan skjutningar användas som tema.

Magdalena Bosson
Stadsdirektör
2019-06-20